

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrlet 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Slovenecm pravica, krivica Nemcem?

Na c. kr. gimnaziji v Celju obstoji že več let neka šola, v kateri se vsprejemljejo slov. dečki ter pripravljajo skozi celo leto za to, da pridejo, ako njo izvršijo, v prvo latinsko šolo, torej v prvo leto c. kr. gimnazije. Za-nje tedaj šteje učenje na gimnaziji devet let, na drugih enacih šolah in za nemške dečke v Celju pa je za enako učenje treba samo osem let. Slov. dečki zgubijo pa po takem celo leto in njih stariši stroške tega leta! —

Vsakdo vidi, da je to krivica, ki jo trpijo slov. stariši in njih otroci. Kdor torej njo odpravi, zasluži priznanje ne samo starišev, ki pošiljajo svoje sine na ono šolo, ampak sploh slov. ljudstva. In to ni lahko delo! Naši poslanci v drž. zboru so si v teku večih let prizadeli veliko, ali česar so želeli, niso dosegli; vselej so jih tolažili in odlagali odpravljenje one šole. H koncu pa je bilo tudi našim poslancem na tem odlaganju preveč ter so zahtevali od sedanje vlade, da odpravi ono šolo in vpelje na c. kr. gimnaziji v Celju slov. vzporednice ali paralelke, kakor jih imamo na c. kr. gimnaziji v Mariboru že pet let in sicer tako, da njim tudi nemška vlada ne more kaj oporeči.

Zadnji četrtek je na to odgovoril minister za uk in bogočastje, vit. Madeyski, v odseku drž. zbora za državni proračun poslancu Šukljeju ter je obljubil, da hoče ukazati, naj se preišče, kako so se obnesle slov. paralelke na c. kr. gimnaziji v Mariboru in če bode to preiskovanje pokazalo, da dobro, potem ukaže vlada brž ko brž, da se odpre v Celju — nova, slov. nižja gimnazija. Stara c. kr. gimnazija ostane po takem, kakor doslej, nemška in odpravi se z nje samo tista nesrečna predhodnja šola za slov. dečke. Na novo slov. gimnazijo vstopijo slov. dečki lahko brez nje in ni jim torej treba izgubiti celega leta, starišem pa se prihrani stroški za celo leto.

Slov. poslanci sicer niso zahtevali nove gimnazije, ampak le pri stari slov. vzporednici, ali če vpelje vlada kar slov. gimnazijo, je to tudi njim prav: naj obdržijo tedaj svojo posest — dosedanjo nemško gimnazijo! Ali Nemcem v Celju in tudi drugim to ni po volji in zagnali so velik krik po svetu, češ, da se jemlje s tem Nemcem njih nemška posest, kar je zoper koalicio! Znani dr. Foregger je pa kar poklical župana in podžupana iz Celja na Dunaj ter je šel z njima k ministru vit. Madeyski, terjat od njega, naj prekličé svojo obljubo. Vsi nemški listi in listki se penijo sedaj same jeze in kričijo zoper slov. gimnazijo v Celju, da se Bog usmili!

Ali jim bode to upitje prineslo sadú, ki ga želijo? Tega ne znamo, ali gotovo je, da minister vit. Madeyski ni mož, ki rad obljubi, še rajši pa zabi na svojo ob-

ljubo. Veliko je bilo treba, predno je minister prišel do te obljube in grofu Hohenwarthu gre, poleg naših drž. poslancev, največja hvala za to. Ako pa se vpelje nova, slov. gimnazija, tedaj pač kriče Nemci zastonj, da se njim krati dosedanja posest. Če imajo do sedanje gimnazije kako pravico, to pa sicer ni resnica, obdržijo jo tudi poslej in tedaj tudi v tej reči Slovenecm pravica ni — krivica Nemcem.

Iz Gornje Radgone poročilo.

(Konec.)

Slišim, da nekdo godrnja: Wratschko ni gospod, Wratschko je kmet! No ogledimo si ga malo, ali ni po gosposko oblečen? Kako bo tudi obman breguše nosil! On smodke kadi, slovenski ne zna, tako sam pravi, ker je »pregmajn špraha« in nemški tudi ne. Siromak nekaj vendar govori, ko toliko žlobudra, saj ne laja! Pač Radgonski »kuheldajč« prav dobro govori, skoraj tako dobro, kakor Radgonski kmetje — ej — gospodje, sem hotel reči, ki sedijo ž njim v okrajnem zastopu. On ne obdeluje svojega polja in vendar ima zmiraj kakšni groš za kakšen poliček. Glejte, to je gospodar, svojih otrok ne vzgojuje in vendar so pridni in pobožni. On ima tudi visoke prijatelje med gospodo; celo pri uradih, z adjunktom Kus ga pijeta skupaj in stuhata marsikatero pametno; s sodnijskimi slugami in s sodnijskim kancelistom se tiče, v sodnji je, kakor doma: tu in tamkaj še sme skozi okno s kakim mimogredočim malo pokramljati, z gospodom sodnikom gresta skupaj na komisijo; ali ni to gospod? Kmet kmeta — tedaj proč z gospodom Wratschko!

Ravnokar se domislím, da gre tukaj govoricca, da se Wratschko skoraj ne bi za obmana potrdil in da je jako težavno šlo. Prejšnji glavvar Mac-Nevin moral je vse žile napeti, da mu je pridobil najvišje potrjenje za obmana; neki kazenski paragrafi so bili prě huda ovira — ne sme se pač vse zapisati, kar se govori.

O naši šoli ste tudi gotovo že slišali; ta Radgonskim purgarjem kaj v oči bode, je neki preveč slovenska! Ali kaka bi naj bila za slovensko decó, nemška ka-li? Kaj pa se bodo otroci v nemški šoli učili, nemški mislite? Ali ste res prepričani, da se bodo nemški naučili? Jaz ne; — šolal sem se v stari šoli, ko je bilo vse nemško; ne ene besedice slovenske se niso otroci učili in mislite, da smo se kaj naučili nemščine? Nič, par besed smo znali in te smo tudi pozabili, slovenski pa tudi nismo znali; saj še živijo taki ljudje, ki so se šolali v stari, popolnoma nemški šoli, vprašajte jih, vsak bo rekel: nič!

Naši Radgonski purgarji so leto 1848 prespali in še vedno mislijo, da jim mora kmet raboto delati, da so oni gospodje, kmet pa njih suženj; tako tudi sedaj trdijo: Ker imamo mi gorice v Gornjeradgorskem okraju, imamo mi jedini pravico določiti, kako naj se podučuje v šoli in ker znamo mi samo naš »kuheldajč« in ker smo mi v naši prevzvišenosti preleni, da se slovenskega jezika naučimo, zaukažemo, da se mora vse ljudstvo v Gornjeradgorskem okraju nemški učiti, — in to se mora zgoditi takoj!

Sluge Wratschko, Erschenjak, Šetina itd. slišijo te oblastne besede svojih obožanih mogotcev Radgonskih, klanjajo se jim globoko. Vaša volja, prevzvišeni gospodje, nam je zapoved, v eni noči bo vse nemško; Slovenci bodo izginili s sveta. Hajdi na delo, vsi občinski zastopi se skličejo in tam se ljudem pravi: Šolski ogleda Ran-ner je naročil, da se v naši šoli samo slovenski uči, nič nemškega več; vi siromaki ne boste več mogli vaših rečij mestjanom prodati, nič od njih kupiti in tako boste morali poginiti, ker nemški ne znate! Tako z lažmi vznemirjajo ljudi, da nazadnje podpišejo pismo, s katerim tirjajo čisto nemško šolo, ker otroci že tako slovenski znajo!

Radgonski purgarji pa se smejejo in si manejo roke od veselja: Zopet smo neumne kmete opeharili; manje ko se učijo, boljše je. V tem času, ko se s trdo nemščino ukvarjajo, bi si otroci preveč drugih njim bolj koristnih znanostij pridobili in bi se preveč naučili, ker so bistrre glave in bi potem preveč Slovencev boljših služb dobilo, ki jih sedaj mi in naši otroci imajo; kmet naj ostane kmet, više ne sme, za boljše reči smo mi Nemci ustvarjeni; zaradi tega naj se kmetski otroci v ljudski šoli namesto z važnejšimi in bolj koristnimi, za življenje potrebnimi vednostmi raje z nemško »špraho« trudijo. Naučili se je tako ne bodo, in ker se tako v šoli ničesar ne bodo učili, ostali bodo tako neumni, kakor poprej, ko še niso v šolo hodili. Zakaj bi se inace Nemci, ki se za nas ravno ne zmenijo veliko, nasprotno nas inenujejo »neumne kmete«, za naše šole toliko brigali? Ker se bojijo, če se naši otroci, ki so bolj bistrre glave, kakor njihovi, v ljudski šoli dovolj znanostij na podlagi domačega jezika pridobijo, se potem tudi lažje drugih jezikov naučijo in tako njih otroke iz mastnih služb izpodrinejo. Ali ni tako? Zakaj pa vi, Nemci, ne privolite, da bi se vaši otroci v ljudski šoli še drug jezik učili, ko trdite, da je tako potrebno, naj se otrok še drugega jezika nauči? Kaj ne, da dobro veste, da se to v ljudski šoli doseči ne more, da se te ure, ki se porabijo za učenje drugega jezika, kakor pri nas za nemškega, le kradejo drugim predmetom, ki so nam za življenje bolj potrebni, kakor teh par nemških besed, ki se jih naučijo otroci za silo na pamet, da jih v par mesecih po izstopu iz šole zopet pozabijo, saj vemo, da samo hočete to, da zaostanemo v izobrazbi za vami, da si vzdržite gospodarstvo črez nas »neumneže«, ki smo se v šoli manje učili, kakor vi.

Bodimo tedaj oprezni in varujmo si sami naše pravice, varujmo si našo šolo, vrvnajmo si jo po vzgledu Nemcev, ki ne pripuščajo ne ene tuje besede v svojo šolo, ker dobro vejo, da se otrok v tem času komaj to nauči, kar mu je najpotrebnejše od vednostij za življenje in da se ne more v tem kratkem času otroku še drug jezik v glavo vbijati! Varujmo si naše pravice, in glejmo, da se bodo naši otroci, kolikor mogoče, v šoli nekaj naučili in sicer na podlagi materinega jezika. Višje šole so za to tukaj, da se tuji jeziki učijo, v ljudskih šolah se pa naj samo to uči, kar je za življenje najpotrebnejše in to malo se v tem kratkem času, ko obiskajo otroci ljudsko šolo, težko doseže, ne da bi se otroci še s tujimi jeziki mučili.

Kmetje varujte si svojo šolo, ne dajte jo tujcem v roke!

Cerkvene zadeve.

† Ferdinand Kralj, bogoslovec IV. leta.

(Svojemu prijatelju v spomin priobčil Fr. Muršič.)

(Konec.)

Vedrega lica, neskajjenega, živega očesa in zadovoljnega srca vračal se je Ferdinand od svojih zadnjih počitnic v Maribor, da bi dovršil še zadnje leto bogoslovja. Toda neskončno previdni Bog je ž njim drugače ukrenil. Komaj je preteklo mesec dni, že ga napade huda bolezen — jel je bljuvati kri — ter ga priklene na posteljo. Pač si lahko mislimo, kako se je prestrašila dobra mati! Prišla je k njemu ter mu zvesto stregla. O koliko pa je trpel Ferdinand sam v tej bolezni! Vendar tožil ni nikoli. Če sem ga vprašal: »Ferdinand, kako ti je?« odgovoril mi je mirno: »Ne prehudo!« Le kadar se je prikazalo veliko krvi, vzdihnil je nekako bolestno: »Bog se usmili!« Najbolj pa ga je moralo boleti srce zavoljo ljube matere; kajti videl je, kako so žalostni, vedel pa je tudi, da jih bo moral kmalu zapustiti. Zato pa mi je večkrat rekel: »Mati se mi najbolj smilijo«. Ker pa mati ni mogla vedno bivati pri bolnem sinu, želela si ga je imeti doma pri sebi. Tako se je preselil dne 8. prosinca t. l. iz bogoslovja domov k materi in svojim ljubim domačim. Neizmerna bolest mi je pretresala dušo, ko sem zadnjič zrl na slabotnega prijatelja, ko sem mu zadnjič stiskal velo roko.

Ni mu bilo dano dolgo bivati pri svojih domačih; kajti že čez 14 dni nehalo je biti njegovo blago, čisto in nedolžno srce. Umrl je v cvetu let in lahko se reče o njem, kar pravi sv. pismo: »Ker je Bogu dopadel, je postal njegov ljubljeneč. . . . Zgodaj je končal, pa je spolnil veliko let.« (Modr. 4, 10. 13.) Kakor da bi ga nebeški angeljci zazibali v sladko spanje, izdihnil je po-božni sin svojo blago dušo v materinem naročju. Ležeč na mrtvaškem odru smehljal se je prijazno blede obraz in videti je bil kakor nedolžni otrok, ki se v sanjah igra z nebeškimi krilateci. Ubog se je rodil, v tuji hišici, ubog je umrl, tudi pod tujo streho. A kaj pravim! Ni umrl ubog, ampak bogat, bogat na dobrih delih, ki si jih je ves čas pridno nabiral. Zato pa ga je Gospod k sebi poklical, češ: »Prav, dobri in zvesti hlapec! ker si bil v malem zvest, te bom čez veliko postavil; pojdi v veselje svojega gospoda!« (Mat. 25, 23.)

Kako so ga vsi radi imeli, pokazal je njegov pogreb, ki je bil zares veličasten. Večletni njegov spovednik, preč. g. F. J. Bohine, stolni župnik in kanonik mariborski, vodili so sprevod in njegov učenik in vodja, preč. g. K. Hribovšek, govorili so mu v cerkvi vpričo mnogobrojnega ljudstva zadnje besede v slovo. Zares očetovsko mile besede polozile so od bridkosti potrto mater in žalujoče ljudstvo. Zraven tega pa še ga je spremljalo pet duhovnikov in trije tovariši - bogoslovci, učitelji s šolsko mladino, lepa vrsta črno-belo oblečenih deklic in neprešteta množica ljudstva iz domače in sosednih župnij. Šmarjetska fara še pač ni videla tako žalostnega sprevoda. Že mnogo duhovnikov je izredila, in še nikdar ni umrl kak bogoslovec. Kako se je že vse veselilo nove maše! Le še nekoliko mesecev in spremljala bi zopet novomašnika pred oltar Gospodov, a zdaj pa je morala svojega bodočega primicijanta spremljati h grobu! Namesto nove maše služile se bodo črne maše!

Da, da! Le nekoliko časa še, nepozabni prijatelj

in dičil bi ti častito glavo novomašniški venec; zdaj pa leži na tvojem ranem grobu mrtvaški venec. Nekoliko trenutkov še, in zapel bi veselo „Gloria“ in »Credo«, a zdaj pa se obhajajo zate sv. maše brez »Gloria«, brez »Credo«. Toda proč žalost, proč otožnost! Saj ti tam gori še bolj veselo prepevaš prelepo glorio, saj si ti tam gori ovenčan še z lepšim vencem, vencem nebeškim!

Oj, spavaj sladko najljubši prijatelj moj! Odpočij si, trudni popotnik ti, v zemlji domači, v zemlji slovenski! Bodi ti zemljica lahka poleg tvojega ljubega očeta!

Cerkveni napredek v Svetinjah.

Čakal sem dolgo, misleč, da bo spretnejša roka od nas kaj pisala, ali zaman; zatoraj blagovolite, gosp. urednik, nekaj vrstic od preproste kmečke roke sprejeti in v Vašem listu svetu objaviti, kako in v čem mi pri Svetinjah napredujemo.

Dne 15. oktobra l. l. je blizu leto minulo, kar smo z veseljem sprejeli novega, za božjo čast, olepšanje hiše božje, za blagor faranov in zveličanje duš vnetega župnika, č. g. Ivana Bohanca, kateri so nam v tem kratkem času v cerkvi veliko veselja pripravili in sicer: iz cementa novi tlak omislili, plačan od darov radodarnih faranov in drugih darovnikov, kakor od blagega gosp. Jožeta Petovarja, rojaka našega, sedaj v Šopronu, ki so 100 gl. darovali, kar jim Bog stoterno povrni! Tlak je g. Jožef Mursa iz Krapja pri Ljutomeru izvrstno izdelal in se vsakemu v tej stroki toplo priporoča. Dne 15. avgusta m. l. na Velike Gospojnice dan, so nam gosp. župnik priredili posebno veseli dan, ki nam ne izgine iz spomina. Naročili in omislili so lepo podobo preblazene device Marije Lurške, ki je sedaj kinč naše lepe cerkve. Za mojstersko izdelano podobo je blaga, v obče spoštovana in gostoljubna hiša Simoničeva iz Ivankovec precejšnjo svoto podarila, ostalo so dekleta vložila. Podobo so nam blagovoljno prečastiti g. dr. Ivan Križanič, stolni korar iz Maribora, slovesno blagoslovili. Vsa slovesnost se je tako-le godila: Že predvečer in v jutro ob »Zdravo Mariji« je strelba, trijančenje zvonov in naša Svetinjska godba pod vodstvom g. nadučitelja Vinka Vauda naznanjala imenitni, veseli dan.

Na Veliko Gospojnico ob 9. uri se nas zbere ogromno število v Ivankovcih pri z venci, z mlaji in slavo lokom s primernim napisom okinčani kapeli. Ko se tamkaj prelepa podoba Lurške Marije od preč. gosp. dr. kanonika blagoslovi v pričo več čč. gg. duhovnikov, med gromenjem možnarjev, vzdignejo nekatera, belo oblečena in venčana dekleta podobo na nosilih, druga cvetje tresejo, spet druga se uvrstijo v procesiji s šopki v rokah in z gorečimi svečami. Vseh belooblečenih deklet je bilo število, občudovanja vredno za tako malo faro, kakor je naša, namreč 240. Zdaj tudi zagode naša vrla godba milo donečo Lurško pesem »Slava Marija«, da odmeva od doline do brega. Obilo ljudstva nas spremlja sv. rožni venec moleč in v prelepi procesiji dospemo k prijaznim Svetinjam, v dostojno okrašeno cerkev, kjer nas spet mnogobrojno število ljudij pričakuje.

Dragi bralec! Ta prizor, ta velika, lepa procesija je bil ganljiv, da so nas solze veselja polile. Ko se podoba v cerkvi na odločeni prostor stranskega oltarja položi, stopijo na pridiznico preč. g. doktor, pozdravijo nas z veseljem, da se nas je toliko število Marijinih otrok tukaj zbralo, nam v kratkih in lepih besedah razložijo čast Marijino, in svoje potovanje v Lurd ter vsakemu stanu nebeško Kraljico priporočijo, da naša najbode. H koncu prosijo naj bi Lurška M. Božja obilno častilcev imela, obilnokrat nas k pokori obujala, nam obilno blagoslova izprosila v teh lepih Ljutomerskih gorica in

č. g. župniku v veliko veselje bila tukaj in v nebesih s krono poplatila!

Prav pristrčna hvala preč. g. dr. Križaniču, stolnemu korarju, za lepe besede, trud in požrtvovalnost, kakor tudi č. g. župniku, katerim daj Bog mnoga leta tukaj med nami biti in obilnega, dobrega sadu doživeti! Hvala tudi vsem sofaranom in dobrotnikom, ki so s kakim malim darom pripomogli, da se je ta svečanost mogla tako sijajno zvršiti! Vsem naj ljubi Bog in preblazena Devica Marija tu in v nebesih stoterno poplača!

Gospodarske stvari.

Kako se naj vzgajajo teleta?

(Konec.)

To se zgodi brez vse škode. Če pa se je tele h kravi pripuščalo in se na enkrat odstavilo, pozna se to jako, ima navadno le slabe nasledke. Teletu sprememba ne dene dobro, ako je bilo navajeno dojenju. Krava se preveč vznemirja in boji za svojega mladiča, mleko postane nagloma slabše in pri teletu javi se sprememba jako neugodno. Nova hrana mu ne prija, žival hitro v razvijanju zaostane in to se le težko popravi. Iz tega vzroka je jako pametno, ako se mleko od prvih dnij začenshi podaje teletu v kaki posodi.

Poprašal pa bo zvedavi in vedoželjni gospodar, ki se je odločil, da bo za naprej tudi na ta način redil teleta, koliko mleka naj se živalim podaje, da nimajo premalo da se pa ob enem tudi preveč mleka ne potratiti.

Na to mu odgovorimo, da je stvar precej težko prav in primerno urejevati. Ne sme se ustrašiti truda, da večkrat tele potehta, kajti po pezi ravna se tudi obilnost mleka. Razloček je med telicami in med junci. Tem se mora več, onim manj mleka podajati. Navadno velja pravilo, da se daje telicam jedna sedminka lastne peze, to se pravi, če ima blizu 36 kg podaje se ji na dan dobrih 5 kg mleka. Pri juncih, posebno če se ne bodo rezali, mora že več mleka biti in sicer petina njihove teže t. j. živali z 35 kg daje se okoli 7 kg mleka. Seveda se mora tudi namen živali še posebno uvaževati, kajti razloček je med telico, ki je za mesarja in drugo, ki je za pleme odločena. V prvem slučaju je očitno treba več piče, kakor v drugem.

Če že ni posebne imenitnosti, da se mleko po teh številkah vravnava, je saj zanimivo zvedeti, koliko izda jednaka kila mleka in zanimivo različno sestavljenje, pri čemur se bo marsikak gospodar precej začudil.

Vselej, kedar se tele napaja, mora se skrbno paziti na to, da je posoda, iz katere se mleko daje, čista, umita. Mleko samo mora biti dovolj toplo, vsaj nekaj nad 35° C. Ako je namreč mleko mlačno ali celo mrzlo, škoduje živali in povzročuje bolezni n. pr. drisko. Dogodilo se je že, da je tele samo zavolj tega poginilo.

Kako dolgo pa naj traja vse to? Pri živalih, ki ostanejo doma in so odmenjene za pleme ali za molžo, najmanj štiri tedne. Dosti dalje ni treba mlečne hrane, pač pa se naj podaljša pri onih, katere imaš za mesarja ali domačo porabo, od katerih želiš, da postanejo debele, dobro rejene. Pri takih naj traja vsaj osem ali deset tednov. Če se pa mleko ali maslo od hiše daje, je seveda stvar drugača, v tem slučaju ne morejo teleta dobivati toliko in tako dolgo čistega mleka. Začne se zmeševati z vodo, a le polagoma, bolje je če se čisto mleko meša najprvo nekoliko dni s posnetim in potlej prideva se z jako ugodnim vspehom nekaj lanenega semena, ovsene moke, otrob in sličnih tvarin, ki se lahko

dobijo pri vsaki hiši. Že sedaj polaga se tudi na drobno zrezano seno, seveda le mehko in urno, da se navadi tele polagoma jesti. Ako se prideva laneno seme, ne sme se ga preveč dajati, ker kmalu povzroči hudo drisko.

Bolje, ko vse te naštete snovi pa je za mlado žival — zelena paša; a v hlevu se mu naj tudi podaje saj nekoliko zdrobljenega ovsa. Na paši dobi žival zdrave snovi v se, sprehodi se in skaka, da je veselje in ta jej prav veliko koristi pri razvijanju, pospešuje in vtrjuje zdravje, podeljuje novih močij, na kratko rečeno, koristno je v vsakem oziru, tako, da naj nobeden gospodar tega ne zamudi, če si hoče v lastnem hlevu močno, lepo in zdravo živino prirediti.

Korist in uporaba travniških bran za mah.

Govorilo in pisalo se je že mnogo o travniških branah, a naši kmetovalci se še ne poslužujejo zadostno tega prekristnega poljedelskega orodja. Bodi mi dovoljeno, da o koristi in uporabi travniških bran iz lastne poskušnje nekoliko povem.

Ker imam precej travnikov, omislil sem si brano in sicer dvouprežno. Stala me je sicer 40 gold., a ti stroški so se mi v teku enega leta več, kakor povrnili. Kakor je vsaki poljedelski rastlini kultura potrebna, isto tako tudi travi na naših travnikih, kateri so itak bili v našo škodo predolgo zanemarjeni.

Poglejmo si neopletu gredo, kako na njej v rasti zaostaja kuhinjska zelenjava; kako se pa potem bujno razvije, ako gredo oplejemo in pregoste sadike izruvamo! Ravno tako je pri koruzi, krompirju itd. pa tudi pri travi na naših travnikih. Treba ji je s pomladi zemljo zrahljati in jo osnažiti plevla t. j. mahù. Travo treba je tako rekoč okopavati, tako, da zamore zrak pristopiti do korenin, kar je za dobro rast vseh rastlin neobhodno potrebno.

Vse to pa se dá na najboljši način zvršiti z dobro travniško brano. Pravim, da z dobro, kajti ni vse jedno, če vlačim z navadno trdno brano, katera mi travnik deloma preveč raztrga, deloma pa ne doseže tal, ker se površju zemlje ne prileže; treba je nalašč za to napravljene brane, katera sestoji iz mnogo posameznih, kakor veriga sklopljenih delov tako, da se more tudi neravnemu travniku popolnoma prileči.

Da dobro povlečeni travnik daje po tretjino, da, polovico več in boljše krme, kakor nepovlečeni, to je dokazano in to more vsak gospodar, kateri je to poskusil potrditi. Poleg tega glavnega dobička, katerega nam brananje travnikov prinese, imamo pa še tudi drugega, postranskega in to je namreč dobljeni mah. Na prostranem travniku iztrebil sem minolo pomlad šest velikih vóz maha in če voz računim po 5 gld., tako je stelja le s tega travnika blizu toliko vredna, kot brana.

Da je uspeh vlačjenja popoln, treba je pa tudi vedeti, kako se tisto najbolje izvršuje. Videl sem, da vlačijo nekateri v krogu in sicer v podobi polževe črte; drugi vlačijo po eni strani tja, po drugi nazaj in še drugače. A po lastni skušnji lahko trdim, da je najbolje, ako se vlačijo po eni strani in po istej strani zopet nazaj. Prvo pot se mah zrahlja — drugo pot se pa izruje. Mah se potem z navadnimi grabljami pograbi in na kupe spravi.

Končno bodi mi še dovoljeno, da v nakup travniških bran najtopleje priporočam našo domačo tvrdko: Josip Lorber in dr. v Žaleu. Ta tvrdka izdeluje brane kot specialiteto (posebnost) in njena delavnica je v to svrhu prav praktično uravnana. Ker ima razven tega tudi lastno livarno s parno močjo, more brane tudi cenjeje prodajati, kakor vsaka druga tovarna. Kar se pa tiče vprašanja: ali eno- ali dvouprežno brano? tako bi vsakemu večjemu posestniku in celim občinam le

drugo priporočal, kajti pomisli: prva tehta blizu 60 kg in velja 26 gld., druga tehta pa blizu 83 kg in velja le 6 gld. več, to je 32 gld.

F. R.

V Žaleu, meseca sušca 1894.

Sejmovi. Dne 17. marcija na Vidmu ob Savi, v Rečici, v Podčetrtku, v Cmureku, v Središču, na Ptujski gori in v Slov. Gradcu. Dne 20. marcija pri Sv. Barbari blizu Konjic, v Trbovlju, na Cvenu, pri Sv. Ilju, v Kamnici, v Studencih, pri Sv. Barbari v Haložah, pri Sv. Križu na Slatini in v Zibiki. Dne 21. marcija pri Sv. Ožbaltu na Pernovem, pri Sv. Jederti, v Rogatecu in Sigersbergu. Dne 22. marcija v Konjicah, na Laškem in v Reichenburgu.

Dopisi.

Iz Krčevine pri Ptuj. (Slovenci, svoji gospodje.) Ako nekoliko pregledamo naše narodno gibanje v zadnjih dveh letih, moramo z veseljem zaznamovati mnogo lepih pridobitev in zmag na polju neprestanega bojevanja za naše nam toliko prikrajšane narodne pravice. Naša štajarska Slovenija je pač jako podobna njivi, na katerej raste bujna pšenica, med katero pa je opaziti tudi mnogo nepotrebne in škodljive ljulike. V primeri z lepo rastočo pšenico je sicer ni veliko, zato pa je tem predrznejša in bi v svojem gibanju in v svoji rasti rada dobrodušno pšenico kar meni nič tebi nič zadušila, da bi po tem mogla brezobzirno gospodovati čez celo njivo. Da, v resnici predrzni so vam naši nemčurji, ta vražja smet na naših narodnih poljih, ki so nam že toliko škodovali in toliko Slovencev spravili v brezdno brezverstva in breznačajnosti, v brezdno sleparskega liberalnega nemškutarstva, v brezdno časnega in večnega pogubljenja. Zato pa tudi ni vernega in zvestega Slovenca, ki bi ne obžaloval žalostne usode toliko svojih bratov in sester in ki bi ne pomagal v ognjenem navdušenju za vero svojo, za svoj rod, za branjevanje teh v resnici žalostnih prikaznij med nami. V tem oziru se je v zadnjem času storilo veliko, v tem ohstojé naše pridobitve in zmage. Med skesane spreobrnjene v tej dobi prišteti moramo tudi našo občino. Dolgo je tukaj brezobzirno vladala naša nezavednost in pa nemškutarska predrznost. V našem občinskem zastopu so še prednedavnim časom sedeli poleg par kmetov sami nemčurski gospodje in polgospodje. Tu vam je donela le blažena nemščina na ušesa, kajti pri sejah govorilo se je le nemški, zapisovalo in uradovalo ravno tako. Gospodovalne klike ni skrbelo, ali pač kmetski odborniki razumejo vse, kar se razpravlja, tudi jih zato ni nikdo vprašal; le kedar so potrebovali njihov glas, njihov »da«, tedaj je kdo bleknil kako slovensko. Seveda »molči, pa plačaj«, to je geslo vseh naših nasprotnikov. Da je bilo to nemčursko gospodovanje že nezanosno za vsakega zavednega Slovenca, je umevno. Zato pa smo pred pol drugim letom Slovenci vse moči napeli in posrečilo se nam je. (Konec prih.)

Od Sv. Marjete niže Ptuja. (Mati in sin.) Cenjenim bralcem »Slov. Gosp.« je že znana žalostna novica, da smo dne 27. januarija t. l. izročili hladni zemlji vrlega bogoslovca Ferdinanda Kralja. Pač lahko si mislimo, kolika žalost je pretresala dušo uboge matere, ko so ji zakopali edino upanje, edino veselje — edinega sina! Kako neizrečeno je hrepenela po njem! Saj pa ga je tudi ljubila, kakor zna ljubiti le dobro materino srce. »Kaj Ferdinandu, njemu je zdaj dobro, a za mater hudo«, tako smo rekali, ko smo zagreblili vzglednega bogoslovca. Danes pa že lahko rečemo; »Zdaj

pa je obena dobro.» Ljubi Bog se je namreč usmilil žalujoče matere, ter tudi njo k sebi poklical. V nedeljo 4. marcija zakopali smo jo poleg njenega ljubljeneega sina. O koliko bolestnih vzdihov, koliko bridkih solz je prihranjenih! O Bog, zares čudna so tvoja pota, ti v svoji neskončni previdnosti vse dobro uravnáš. Usmilil si se trpeče reve, vzela si k sebi žalujočo mater ter zopet združil ljubeči bitji. Njeno žalost si spremenil v veselje; kajti zdaj se veseli ljuba mati s svojim sinom ter obhaja veselo primicijo v tvojih svetih nebesih.

Iz Orehovec. (Okrajni zastop.) Oziraje se na določbe § 19 tiskarske postave, prosim, naj se natisne sledeči, resnični popravek v vašem listu. Šesta številka vašega lista od 8. svečana 1894 prinaša v članku »Iz Gornje-Radgonskega okraja (Okrajni zastop)« celo vrsto obrekovanj in neistinitostij, katere popraviti sem primoran v sledečih vrsticah. Neresnično je prvič, da nalaga Gornje-Radgonski zastop občinam le doklade, da prazni njihove žepa ter tako slabo gospodari, da ima okraj že 5721 gld. 73 kr. dolga, katerega plačati morali bodo davkoplačevalci in sicer z novo doklado 20 krajcarjev k vsakemu goldinarju. Vsakdo se lahko prepriča v zapisnikih okrajnega zastopa, da se niso povišali dokladni odstotki, odkar deluje sedanji okrajni odbor, temveč, da še znašajo oni vedno le 20% za vsak goldinar, ako ravno se je dovršila nova okrajna cesta. Vrh tega nima okraj sedaj nobenih dolgov, marveč ima celo — kakor kaže preliminar za leto 1894 — že 2922 gld. 98 kr. prihranjenih, od katerih je 1573 gld. 72 kr. vloženih v Radgonski hranilnici. Nadalje okrajni zastop Gornje-Radgonski ni obljubil občinam, da ne bodo imele zavoljo nove ceste od Polic do Ščavnice nobenih stroškov, ampak reč je ta-le: Že dolgo čutil je okraj, da bode treba napraviti novo cesto iz Polic do Ščavnice. Zatorej so tudi občine Polička, Lastomerska, Ivanjševska, Stavenska in Očeslavska prostovoljno obljubile, da hočejo poravnati polovico stroškov, ako se bode delala cesta. Takim potom bilo je okraju mogoče dovršiti 12½ km. dolgo cesto s celo malo svoto stroškov (okoli 700 gld. av. velj.), kateri so se poravnali takoj z okrajnimi dohodki, ne pa, kakor trdi pisatelj onega članka, da so se vpisali kot novi dolgovi. Svote, katere dolžujejo, zgoraj navedene občine okraju, reprezentujejo le one stroške, ki so se potrošili pri stavljenju mosta, katere pa so občine prostovoljno obljubile jih poravnati. Kar se je sklenilo v seji 18. grudna 1893 ima le ta namen, da bi se vpeljalo, kakor se je to še zgodilo v drugih okrajih, radi zboljšanja domačega govejega plemena (Pincgavsko plemo). K temu potrebovalo bi se kakih 5000 gld. kateri bi se plačali v 4 ali 5 letnih obrokih. Posestniki, ki bi imeli veselje za takšna plemenska teleta, dobijo jih le pod tem pogojem, ako se zavežejo, svoto, kojo dolžujejo, v 3 letih brez odstotkov v okrajno kaso povrniti. Kmetje imajo torej po tej določbi okrajnega odbora, kateri je daroval komaj omenjenja vredne odstotke v občni blagor, lepo priložnost, da si pridobijo izvrstna plemena, da si plemenitijo domače živali ter vzdignejo tako živinski cenov. Vrh tega ni treba posestniku plačati kupljene živali takoj, marveč še le čez tri leta, brez odstotkov in sicer v obrokih. Da se zavoljo te določbe okraj ne bode zadolžil, je razvidno, kajti kapital vrne se v okrajno blagajnico nazaj. Kako visoko bodo pa narasle doklade za občine, ni odgovoren okrajni zastop; in da morajo občine župnije Kapelske plačati 36%, izvira iz tega, ker morajo Kapelčani staviti novo šolo. Franjo Wratschko, načelnik okrajnega zastopa Gornje-Radgonskega.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo naš svetli cesar se povrnejo s francoske Riviere prihodnjo soboto, dne 17. t. m. na Dunaj. — Za Dunajskega župana je izvoljen od liberalne večine mestnega zastopa dr. Grübl. — Z vladnim načrtom volilne preosnove ni nobena stranka prav zadovoljna; najbolj ugaja liberalcem, najmanj nam Slovencem, ker mi bržčas niti jednega poslanca ne bomo pridobili. Sploh bodo se pa konservativci šele po veliki noči natančneje izrekli o tem načrtu. — Državni poslanci bodo imeli velikonočne počitnice od 17. t. m. do 3. aprila.

Češko. Da se češki narod vedno manj zanima za mladočeške poslance, vidi se iz tega: Dr. Herold je sklical v Ričan shod volilcev, ali zbralo se jih je jako malo. V Kolinu pa je mladočeško meščansko društvo z velikimi lepaki naznanilo shod, toda shoda ni bilo, ker skoro nihče ni prišel.

Štajarsko. V Gradcu je večina volilcev pri dopolnilni volitvi v mestni zastop izvolila antisemita Feichtingerja, dasi je liberalna stranka vse strune napela, da bi njegovo izvolitev zaprečila. Nekateri Gradčani so torej že siti židovskih liberalcev. Naj bi le posnemali krščanske Dunajčane, to bi koristno bilo za vso deželo!

Koroško. V Celovcu bode prve dni aprila volitev 12 novih odbornikov za občinski zastop in zidala se bo nova ljudska šola za 140.000 gld. V tej kronovini je vseh ljudskih šol 367 s 749 učitelji. — Te dni se po vsej škofiji opravlja pobožnost sv. Glave; v Celovcu in po drugih mestih pa žal prireja brezbožna gospoda plese v sv. postnem času. — Leta 1896 ali 1897 nameravajo napraviti deželno rastavo.

Kranjsko. Na Dolenjski železnici je bil zadnji mesec dokaj živahen promet, dokaz, kako potreba je bilo te železnice! Naj bi že kmalu bila vsa zgotovljena! — Na Dolenjskem so po vinogradih, kateri so pokončani od trtne uši, začeli pridno saditi ameriškansko trsovje. — Gorenjci so lahko veseli, da dobijo višjo gimnazijo v Kranj, kakor je naučeni minister Madeyski obljubil. — V Ljubljani bodo okoli grada, kolikor mogoče, drevje nasadili.

Primorsko. Italijani bi radi imeli laško vseučilišče v Trstu. Kaj pa še! Slovenci, katerih je samo v Trstu 20.000, pa še nimajo niti jedne slovenske šole ne v Trstu, ne v Gorici. — Primorski lahoni imajo svoj šulverein imenovan v »Lega Nazionale« in za to društvo so v preteklem pustu priplesali 3400 gld. — Pravi se, da bodo Tržaški bogatini in trgovci imeli precej škode, ako se pri italijanskih državnih dolžnih pismih znižajo obresti. Čemu se Tržačani toliko vnemajo za zedinjeno Italijo?

Hrvaško. Minolo je že tri leta, kar je v Zagrebu umrl kardinal in nadškof Mihalovič in Hrvati še vedno nimajo nadškofa, ker ogerska vlada toliko zaprek dela. Ta teden se govori, da kmalu pride za nadškofa v Zagreb Senjski škof, dr. Posilovič. Ali se bode ta govoricca vresničila?

Ogersko. Na velikanskem shodu v Budapešti ono nedeljo, kjer so se izrekli za civilni zakon, jih je lahko bilo blizu 130.000, ker so se vunanji po železnicah zastonj vozili, vsak pa je dobil zastonj jesti in piti. Saj se je zdaj zvedelo, da so židovi v ta namen zložili 50.000 gld. in toliko tudi ministerstvo. Ali res s takimi komedijami hočejo zapovedovati gosposki zbornici ali pa celo svetlemu kralju? S Kossuthovo pesmijo bodo malo dosegli! Ta nespokorjeni puntar sedaj leži na smrtni postelji v Turinu na Italijanskem.

Vunanje države.

Rim. Zadnji petek sta dva kardinala umrla in sicer na Francoskem Rouenski nadškof kardinal Tomaž in v Rimu kardinal Ricci-Paracciani.

Italijansko. Zbornica poslancev je privolila, da se sodnji izroči sicilijški poslanec De Felice Giuffridi, toda obsedno stanje na Siciliji še ne preneha. Na tem otoku v zadnjem času zopet mirne in premožne ljudi strašijo tolovaji. — O 25 letnici zedinjene Italije bi nekateri radi napravili veliko razstavo, toda evenka ni in zato so poslanci to odklonili. — V Rimu je 8. t. m. večer ob 1/2 7 razletela s strašnim pokom bomba pri zbornici poslancev. Ranjenih je bilo 8 ljudi, od katerih so 3 že umrli. Ali ta glas minister Crispi razume?

Francosko. Neki brezverski župan je prepovedal v svojem kraju vsa verska znamenja pri sprevodih in pogrebih; ali to prepoved je poslanska zbornica razveljavila na besede ministra Spullerja in ministerskega predsednika Perrierja, ki sta pri tej priliki zelo hvalila sedanjega papeža Leona XIII.

Nemško. Nemška cesarica se je z otroki 13. t. m. pripeljala v Opatijo blizu Reke. — Rusko-nemško trgovska pogodba bode sprejeta. Državni kancelar si lahko roke mane, ali pa tudi poljedelci? Zdaj se bode mir ohranil še 10 let. O ljubi mir, koliko staneš na Nemškem, pa tudi pri nas, ako pomislimo, koliko se potroši za vojaštvo!

Angleško. Sedanji ministerski predsednik lord Rosenbery je že sklical poslance na zborovanje in se je zasedanje 12. t. m. pričelo s prestolnim govorom, ki ni »tič ne miš«. Ali bode lord Rosenbery z ministerstvom voljen, ubogim Ircem priboriti zaželeno samoupravo, to skoro vsi časniki vprašajo.

Rusko. Pri nemškem veleposlaniku v Petrogradu je bil ples in so prišli car in carica, carjevič in veliki knezi. Car se je prijazno pogovarjal z avstrijskim veleposlanikom in vse to kaže, da so se do dobra sprijaznile Rusija, Nemčija in Avstrija.

Bolgarsko. Kneginja Marija Lujiza še vedno boleha. — Na Bolgarskem pridno gradijo železnice; sedaj nameravajo zgraditi železnico iz pristanišča Burgas v notranjo državo.

Srbsko. Dne 6. t. m. so slovesno praznovali v Belemgradu in po vsej deželi obletnico, da je Srbsko kraljestvo. Veliko se je govorilo, da se bode ta dan začel punt, toda praznični mir je vladal. V Belemgradu so celo navdušeno pozdravljali mladega kralja Aleksandra in tako je upati, da bode v deželi mir, kar bode zanjo najboljši. — Srbska vlada namerava s sveto stolico v Rimu napraviti pogodbo ali konkordat, kakoršen je na Črnogorskem.

Turško. Pravoslavni Bolgarji, kar jih biva na Turškem, hočejo pristopiti h katoliški cerkvi. Turške oblasti imajo neki mnogo rajši katoliške, kakor pravoslavne kristijane in to zaradi Rusov, ki se za pravoslavne zmirom potegujejo.

Špansko. Razpor z Maročani v Afriki je popolnoma poravnal. Maročani morajo plačati Špancem odškodnine 20 milijonov. — Ministri so si prišli navskriž in so vsi odstopili. Kraljica je že dala povelje maršalu Sagasti, da je sestavil novo ministerstvo.

Amerika. Vseh katoličanov v severnih zedinjenih državah je blizu 9 milijonov, kateri imajo 17 nadškofov, 71 škofov in 9714 mašnikov. — Novi predsednik Braziljske republike dr. de Moraes dopade tudi nekaterim vstašem, ker ni vojak. Svojo službo bode nastopil šele 15. novembra t. l. Po najnovjših poročilih bode v tej deželi kmalu mir.

Za poduk in kratek čas.

Mlad mučenik.

Lani o tem času, dne 17. marcija, je postal v Ipeku v Albaniji na Turškem neki osemleten, nedolžen krščanski deček žrtva mohamedanskega sovraštva do kristijanov.

Krščanski deček je bival v hiši svojega turškega sorodnika, ki si je na vse mogoče načine prizadeval, da bi dečka pripravil na to, naj pljuvlje na sv. razpelo ali podoba križanega Jezusa in naj prepovedanega dne meso jé; toda zastoj. Čudite se njegovi srčnosti! Koliko je takih krščanskih otrok dandanes, ki bi si kaj tacega upali? Ne samo, da ni nikakor hotel pljuniti na križ, še celo prijel ga je, s svetim spoštovanjem ga je pritiskal na svoje prsi in ga prisrčno poljuboval. Zaradi tega se Turčin, dečkov sorodnik, toliko razsrdi in raztogoti, da je revolver zagrabil in trikrat vstrelil na mladega krščanskega spoznovavca, ki se je mrtev zgrudil na tla, njegova duša pa je poletela tje gor, kjer se pri nebeškem Očetu veseli sv. Vid in drugi mladi krščanski spoznovavci in mučeniki prvih krščanskih časov.

Poročevalec, ki je iz Albaniskega o tem pisal lani v različne časnike, je vskliknil na koncu tega žalostnega, pa tudi h krati veselega poročila: »O ti sveti mučenik! Ti izvoljena duša albanska, ki zdaj gori v nebesih gledanje božje. vživaš, usliši moje vzdihovanje in prosi za svojo domovino!« In mi, častiti bralci, prosimo ljubega Boga, naj dá tako živo, trdno vero naši mladini in nam vsem to milost, ne samo sv. katoliško vero v sreih imeti, ampak tudi po njej živeti in v njej srečno umreti!

Smešnica. Gospod Mladoljub je bil dober učitelj, posebno je zahteval, da naj otroci v I. razredu na vprašanja glasno in razločno odgovarjajo. Aržetov Poldek pa je bil sila tih in boječ učenec. Gospod učitelj ga je večkrat moral h glasnemu govorjenju vspodbujati z besedami: »Poldek, le glasno, še bolj glasno, jaz sem zelo gluhi!« Ko nekoč Poldek iz šole pride, začne svojemu očetu praviti: »Oče, jaz našega gospoda učitelja prav rad imam, toda za učitelja ne sodijo.« Oče radoveden poprašča: »No, Poldek, zakaj pa ne?« Deček odgovori: »Glejte oče, zato ne, ker pravijo, da so zelo gluhi.«

Razne stvari.

(Podporno društvo duhovnikov) naše škofije je zadnji vtorek imelo občni zbor, kateri je dose danje mnogozaslužne odbornike zopet volil.

(Blaga kneginja.) Dasi knez Windischgrätz s svojo soprogo čez zimo na Dunaju stanuje, vendar je na račun blage kneginje v Konjiškem gradu vsak dan 50 šolarjev dobilo o poldne juhe in kruha. Nebeški prijatelj otrok naj veliki dobrotnici tukaj in v večnosti stoterno povrne!

(Železnica Poličane-Konjice) bode letos imela mnogo škode, ker je tvrdka Alois in Albert Walldand napovedala konkurs in ker so Oplotniško steklarno opustili. Škodo bode seveda moral trpeti večinoma okraj Konjiški.

(Sv. misijon) je bil na Ljubnem v Savinjski dolini. Vodil ga je č. o. J. Doljak. Farani so jako za to hvaležni najprej Bogu in potem svojemu neutrudljivemu č. gospodu župniku.

(Ljutomerska nemška šola.) Okrajni šolski svet v Ljutomeru je velč. g. dekana Skuhala izvolil za

krajnega šolskega ogleda na nemški šoli v Ljutomeru. Nemčurji se jezé čez to, trdeč po svojih časnikih: Komaj se je nemška šola narodila, že nosi smrtno kal (klico) v sebi. O tem slabotnem »detetu« bi s pesnikom lahko rekli: »Kaj pa je tebe treba biló?«

(Tele s tremi nogami.) V Razvanju zunaj Maribora je krava nekemu posestniku povrgla popolnoma zdravo tele, kateremu manjka leva prednja noga.

(Slovensko delavsko društvo) v Mariboru, kakor slišimo, imelo je zadnjo nedeljo popoldne v gostilni »pri rudečem ježu« osnovalno zborovanje, pri katerem se je izvolil začasni odbor in so se sprejela pravila, ki se odposljejo višji gosposki v potrjenje. Naj se oklene društvo gesla: »Vse za vero, dom, cesarja« in želimo mu najboljši vspah!

(Cesto od Luč do Solčave) so pričeli delati 10. marcija; delo vodi v imenu štajarskega deželnega odbora g. Valentin Čuš, inženir, slovenski rojak iz Sedla na Primorskem.

(V spomin.) Pretekli četrtek je umrl g. drd. Fr. Kapus, odvetniški kandidat v Ormožu, v 33. letu svoje dobe. Ranjci je bil sin znane narodne rodbine v Celju in torej tudi sam vrl rodoljub ter tega ni prikrival nikjer, koder je šlo za narodne stvari. Bil pa je tih človek in to je bilo krivo, da se je nekaterim zdelo, da je premalo naroden. Slov. ljudstvo pa ga ohrani v blagem spominu.

(Ukradel) je v noči 26. februarja nepoznan tat mlado kravo v Šmariju pri Jelšah in sled je kazal, da jo je proti Mariboru gnal. Le-sem pa je ni prignal, vsaj nihče ni videl tukaj ne tatú, ne ukradene krave.

(Kuretina.) V noči na 1. marcija so ukradli Janezu Dežu, cestarju v Grušovi, in njegovemu sosedu J. Pavalecu šest kur; tatém so prišli na sled in torej ne bodo jedli kuretine, pač pa pihali kašo v ječi c. kr. okr. sodnije v Mariboru.

(Nekaj veselega za rezerviste.) Vojno ministerstvo je gledé na vojaške vaje marsikaj novega odredilo, posebno pa to, da bodo vojaške vaje za častnike in kadete trajale 28 dnij, za rezerviste in rezervne namestnike pa samo 13 dnij.

(Čujte, kaj žganje dela!) Žganja prepil se je pretečeno nedeljo večer v Št. Ilju v Slov. Goricah krojaški pomagač Anton Šavorn iz Metlike na Kranjskem, da je še tisto noč žalostno končal svoje življenje.

(Na zadnji tedenski sejem) je 49 špeharjev pripeljalo 111 svinj. Kupcev je bilo malo, zatorej pa cena dovolj nizka, ker špeh se je prodajal kg. po 46—48 kr.

(Pijančevanje.) V nižje-avstrijski deželni norišnici je število blaznih tako naraslo, da težko zanje najdejo prostora. Take tožbe se slišijo tudi iz nekaterih drugih krajev in kaj je temu vzrok? Največ jih znori zaradi pijančevanja, posebno žganjepitja. Torej proč s to peklenko pijačo!

(Ukradeno dete.) V Greindorfu na srednjem Štajarskem sta mož in žena, viničarja, večer prišla domov z dela, in svojega dveletnega otroka nista našla, ki je bil bolehen. Da bi sam iz hiše odšel, ni bilo mogoče, torej takoj to naznanita žendarjem. Ravno tisti dan so v oni okolici ljudje videli »komedijante« in koj so te sumničili. Res, dve komedijantini iz Ogerskega sta otroka ukradle, Bog ve, zakaj in zdaj ji imajo pod ključem.

(Tatvina.) V Ljutomerski železniški restavraciji ali gostilni so dozdej še neznani tatovi vlomili v noči od 5. do 6. marcija omaro in vkrali nekaj nad 50 gld.

(Dete brez očij.) V toplicah Falkenstein poleg Wiesbadena na Nemškem se je porodilo nedavno dete brez očij. Na mestih, kjer bi morale biti oči, ima dve rudeči piki; drugače pa je dete prav krepko in zdravo.

(Drava) je zdaj tako mala, da bi se blizu Maribora dala tu in tam prebrestiti. Ljudje pravijo, da v 25 letih nikoli ni bila tako mala, kakor je zdaj.

(Hans Windbichler,) ki ima v Celju zavod za dijake, od večeraj sedi v varstvu okrožnega sodišča zaradi groznih pregreškov zoper nravnost.

(Nesreča na železnici.) Pri jutranjem poštenem vlaku, ki vozi iz Trsta na Dunaj, je danes, 15. marcija, pri Ponikvi lokomotiva iz tira skočila. Natančneje poročilo nam manjka.

Listič uredništva. G. F. J. v Š.; Prosimo, da brž, ko vam je mogoče. — G. F. K. v M.: Zoper našo voljo; uredništvo celih 9 do 10 let ni nikogar »toplo priporočalo«, torej tudi tokrat ne! Taka priporočitev diši po nemškem maslu. — Č. g. K. H. v P.: V prihodnjem listu in enako velja večim drugim.

Loterijne številke.

Gradec 10. marcija 1894: 26, 39, 5, 59, 50
Dunaj » » 72, 32, 49, 18, 58

Št. 974

Oklic!

C. kr. okrajno sodišče v Šoštanjju, daje na znanje, da se na prošnjo dedičev po dne 19. grudna 1893 umrlem **Francu Rednak** iz Sv. Janža na Vinski gori odredi prostovoljna sodna dražba zapustnikovega, sodno na 115 gld. 56 kr. cenjenega zemljišča vlož. štev. 44 katastralne občine Preleska na

27. marcija 1894

od 11.—12. ure dopoldne v tusodnem uradu s pristavkom, da se bo to zemljišče pri tem edinem roku le za ali nad cenilno vrednostjo oddalo, da na zemljišču zavarovanim upnikom ostaja njih zadavna pravica brez obzira na visokost skupila nedotaknjena.

Pogoji, cenilni zapisnik in izpisek iz zemljiščne knjige se morejo v navadnih uradnih urah pri tem sodišču pregledati.

C. kr. okrajno sodišče v Šoštanjju, dne 26. svečana 1894.

C. kr. okrajni sodnik:
Mihelič.

2-3

Lep glasovir

proda nadučitelj **Teodor Weinhard** v Dornavi blizu Ptuja.

OVES

„Willkomm“.

Ta težki oves napreduje v vsaki zemlji prav dobro in je v planinskih deželah med vsemi sortami najzgodnejši in plodnejši; ima visoko in prav dobro slamo za krmo in se ne poleže. Zadostuje, ker se mora ta oves redko sejati, 50 kil za plug, cena za kilo 25 kr., 50 kil 10 gold. — 100 kil 18 gld. Vreča po 5 kil franko na vsako pošno postajo gld. 1.80.

Dupovski oves, zelo ploden napreduje najbolj v peščeni zemlji; 50 kil 6 gld. 50 kr., 100 kil 12 gld. z vrečo na postajo **Konjice**.

Razpošilja ga, dokler bo kaj, **oskrbništvo graščine Golič pri Konjicah**, (Štajersko.) 2-6

Glasovir

popolnoma dober, šest in pol oktave širok, je na prodaj. Cena mu je 50 gld.

Gregor Kerpač, 3-3
organist pri Sv. Martinu ob Slov. Gradu.

Učiteljsko mesto.

Na novi trirazredni ljudski šoli v Žetalih (IV. plač. reda) je razpisana učiteljska služba. Prošnje se naj uradnim putem do **25. sušca** t. l. kr. š. svetu v Žetale vposljejo.

Posestvo

z dobrim posloppjem, njivami, travniki, da se lahko 6—8 glav živine redi; zraven je lep vinograd in velika hosta, blizo Celja in Laškega trga, proda se po nizki ceni.

Več pové upravnistvo „Slov. Gospodarja“ v Mariboru. 2-3

V vsaki fari in občini

namešča se razumna, spoštovana in denarno zanesljiva oseba kot

zaupni mož

z dobrim postranskim zaslužkom. Pisma naj se pošiljajo pod „**201.191**“ **Gradec**, poste restante. 6-20

Posojilnica v Makolah

vabi združane svoje k rednemu občnemu zboru, ki se bode vršil v četrtek, dne 29. marcija t. l. ob 2. uri popoldne v navadni posojilnični pisarni s tem-le vspešdom:

1. Poročilo načelnika;
2. Poročilo nadzornikov;
3. Potrjenje letnega računa za l. 1893;
4. Predlog nadzorstva in načelstva: da se naj s početkom l. 1894 osnuje iz čistega dobička ustanova za dobrodelne namene;
5. Volitev načelstva in nadzorstva;
6. Nasveti. 1-2

V Makolah, dne 1. marcija 1894.

Nadzorstvo.

Načelstvo.

Vabilo

k občnemu zboru „Hranilnega in posojilnega društva v Ptuj“, ki bode dne 21. marcija t. l. (veliko sredo) ob 9. uri dopoldne v združnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Nasveti.

Če ob 9. uri ne bi prišlo dovolj združnikov, sklīče se na 10. uro istega dne v istih prostorih z istim dnevnim redom, drugi občni zbor, kateri sme brezpogojno sklepati.

V Ptuj, dne 12. sušca 1894.

Načelstvo.

Ivan Langerholz,

c. kr. sodnijski pristav v pok. v Ptuj, minoriški trg, minoriški hram II. nadstropje, čez hodnik, priporoča se kot zagovornik v kazenskih zadevah.

Vabilo

k rednem občnem zboru „Posojilnice v Celji, registrovane zadruga z neomejeno zavezo — Vorschussverein in Cilli, registrirte Genossenschaft mit unbeschränkter Haftung“, kateri se bode vršil v sredo, 21. marcija t. l. ob 1/2. uri popoldan v dvorani Celjske čitalnice.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnika.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje letnega računa.
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Volitev načelstva in nadzorstva.

Celje, dne 3. marcija 1894.

Načelstvo.

Apno iz Šege,

znano po Dravinjski dolini, po Ptujem polju in po Slov. goricah do Ormoža, povsod pripravno za najboljše in na zidu najtrpežnejše; velja v Segi 4 gld., na Ptuj postavljeno pa 6 gld. 30 kr. četrtinjak. Kdaj se ven daje, se lahko pisмено poizvé pri

Juriju Černoga,

posestniku v Variši vesi, pošta Makole.

Vabilo

k občnemu zboru posojilnice v Vitanji, dne 28. marcija t. l. ob 2. uri popoldne v posojilnični uradnici.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnika;
2. Poročilo nadzornika;
3. Izvolitev načelnika in štirih odbornikov;
4. Izvolitev nadzornika in njegovega namestnika;
5. Razdelitev čistega dobička;
6. Nasveti.

Vitanje, 7. marcija 1894.

Načelstvo.

Naznanilo.

Na Ptujski ali Črni gori bode letos Jožefov živinjski sejem v soboto dne 17. marcija. Kupci in prodajalci se vljudno vabijo.

Občinsko predstojništvo.

Ferd. Stuflesser,

kiporez

umetalna delavnica za oltarje in cerkvena dela

Št. Ulrik, Gröden-Tirolsko (Avstrija),

priporoča svoje iz lesa doma izdelane podobe Kristusove, štatue, oltarje, križeve pote itd.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

Priporočba. Gosp. Ferdinandu Stuflesser, kiporezu v Št. Ulriku — Gröden-u.

Zahvaljujem se za štatvo Brezmadežne ter Vam naznanim, da mi popolnoma vgaja. Obraz je zelo lep in ljubeznjiv, ravnomerje popolno, gube lepe in na pravem mestu. To ni tovarniško delo, temveč zares umotvor. Ker je tudi cena primerna, zategadelj Vašo delavnico najtopleje priporočam.

V Tridentu na Tirolskem, 25. oktobra 1893.

(Pečat)

Eugen Karl, knez in škof.

Posojilnica v Makolah.

Zadružno stanje (bilanca) s početkom l. 1894.

Imetje.	gold.		kr.		Zavezanosti.	gold.		kr.	
Imetek (inventar) po 10% odpisu		213		57	Deleži: 41 glavnih po 10 gold.		410		—
Dana posojila		176869		70	„ opravljeni po 1 gld.		1504		—
Naloženi denar:					„ delnina za l. 1893		10		—
„ v posojilnicah	fl.	25.085	12		Hranilne vloge		189378	72	
„ v „ obresti	„	829	98		„ pripisane obresti		8017	40	197396 12
„ v poštni hranilnici	„	169	32		Prihranjena zaloga:				
„ v „ obresti	„	3	67		a) pos. zaloga za zgube l. 1892		8961	26	
„ deleži pri posojilnicah	„	101	—		dorastek l. 1893		456	49	
„ delnina	„	15	—						
„ drž. pap. (dve 1860. srečki)	„	1450	—	27654 09	b) Ustanova za dobre namene: (čisti dobiček leta 1893)		901	74	10319 49
Zaostale obresti			217 86		Predplačane obresti od posojil				2335 40
Prehodni izdatki			252 12						
Nerabljene tiskovine			4 88						
Gotovina 31. decembra 1893			6762 79						
			211975 01						211975 01

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, ter se obreščujejo po 5%. — Posojila se dajejo edino le zadružnikom po 6%. — Uradni dan je vsaki četrtek; kedar pride na četrtek praznik, uraduje se vselej prejšnji dan (sredo). Uradne ure so od 8—12. dopoldne. Ob drugih dnevih se nič ne opravi.

Posojilnica naša je srečno izpolnila prvo desetletje svojega obstanka. Ves čas svojega poslovanja ni imela nobene zgube in nobenih tožb ali pravnih, ter razun nekotih vknjžb sploh nobenih sitnob s svojimi dolžnostmi.

V pisarni naši visi sv. križ in načelno ravnamo po zapovedih krščanske ljubezni; zatorej dobičkolovja in grdega oderuštva pri nas ni! Edina želja naša je: revnemu ljudstvu biti v pomoč in podporo. Da je zavod resnično vsega in popolnega zaupanja vreden, prepričal se je še vsakdo, ki je stopil ž njim v kako bližnjo dotiko. Prijateljem in podpornikom svojim izrekamo srčno zahvalo! Bog z nami!

1—3

Načelnik.